

PAZI, FIKCIJA!
PAZI, FIKCIJA!

William Gibson

Uničenjeje Krome

Noč je bila soparna, ko sva uničila Kromo. Na trgih in na križiščih so se večše do smrti zaletavale v neonske luči, v Bobbyjevem stanovanju pa je edina svetloba prihajala od monitorja in zelenih in rdečih diod na matričnem simulatorju. Na pamet sem poznal vsak čip na tem simulatorju. Videti je bil kot običajni Ono-Sendai VII, tako imenovani "Kiberprostor sedem", a sem ga tolikokrat predelal, da bi v vsem njegovem siliciju le težko odkrili en sam milimeter tovarniškega materiala.

Stala sva pred konzolo simulatorja in gledala v prikaz časa v spodnjem levem kotu zaslona.

"Zdaj," sem rekel, ko je bil čas za to, Bobby pa je že bil pripravljen in je ruski program z dlanjo potisnil v vtičnico. Njegova gladka kretnja je spominjala na igralca arkadne igre, ki je prepričan v zmago in v nagrado dodatnih brezplačnih iger.

Srebrna plima fosfenov se je razlila prek mojega vidnega polja in v moji glavi se je začela razvijati matrika, neskončna, popolnoma prozorna trodimenzionalna šahovnica. Zdelo se je, da se je ruski program zamajal, ko sva vstopila v mrežno strukturo. Če je bil še kdo vklopljen v tisti del matrike, je morda lahko videl prelet mežikajoče sence, ki se je izlila iz drobne rumene piramide najinega računalnika. Program je bil resnično mimetično orožje, ki je znalo vpiti barvo okolja in se kjerkoli in ob kakršnikoli priložnosti javljati z vrhunsko prioriteto.

"Čestitam," je rekel Bobby. "Pravkar sva postala Fizijska inšpekcija vzhodnega predela..." Torej sva po optičnih linijah drvela kot kibernetična gasilska sirena, v matriki simulatorja pa sva hitela

naravnost proti Kromini bazi podatkov. Vedel sem, da naju čakajo pregrade, čeprav jih še nisem videl. Zidovi senc. Ledu.

Kroma: čedni obraz, gladek kot polirano jeklo, oči, ki bi se povsem skladale z okoljem globokega atlantskega podmorskega jarka, hladne sive oči, ki so živele pod grozljivim pritiskom. Pravili so, da sama pripravlja rakaste tvorbe za ljudi, ki ji pridejo navzkriž, rokokojevske domače izdelke, ki več let ubijajo svojo žrtev. Ljudje so veliko govorili o Kromi, same grdobije.

Zato sem si jo prekril s podobo Rikki, kako kleči v pramenu prašne sončne svetlobe, ki se poševno sipa v stanovanje skozi konstrukcijo jekla in stekla: njene oguljene vojaške hlače, prozorni rožnati sandali, zdrava stran njenega hrbta, medtem ko brska po svoji najlonski potovalki. Dvigne pogled in svetel pramen ji pade na obraz in jo požgečka po nosu. Smehlja se, ko si prek prsi zaperja staro Bobbyjevo bombažno srajco.

Smehlja se.

“Ravnokar sva Kromi natvezila, da prihajava od davčne uprave,” je rekel Bobby. “Zdaj pa pazi, Jack!”

Adijo, Rikki. Mogoče te vidim zadnjič.

Tema, takšna tema v prostorih Krominega ledu.

Bobby je bil kavboj, in najraje se je igral z ledom. Ne led, ampak LED - Lovilec elektronskih diverzij. Matrika je abstraktni prikaz relacij med podatkovnimi sistemi. Legitimni programerji se vklopijo v sektorje matrike svojih delodajalcev in vstopijo v svetle geometrijske podobe, ki pomenijo podatke njihove korporacije.

Stolpi in polja podatkov so se raztezali v brezbarvnem ne-prostoru simulacijske matrike, elektronske konsenzne halucinacije, ki omogoča obdelavo in izmenjavo velikanskih količin podatkov. Legitimni programerji nikoli ne vidijo sten ledu, za katerimi delajo, senčne zidove, ki varujejo njihova dejanja pred drugimi, pred industrijskimi vohuni ali vlomilci, kakršen je Bobby Quine.

Bobby je bil kavboj. Bil je zmikavt, vlomilec, ki se je loteval razširjenega elektronskega živčnega sistema človeštva, in kradel podatke in kredit iz natrpene matrike, monokromatskega prostora, kjer so zvezde iz zgoščene informacije, visoko nad njimi pa svetijo korporacijske galaksije in hladni spiralni kraki vojaških sistemov.

Bobby je bil še eden od tistih mladih-starih obrazov, ki si jih lahko videl v Častnem poražencu, mondenem lokalu za računalniške kavboje, zmikavte, kibernetične nadgraditelje. Bila sva partnerja.

Bobby Quine in Avtomatični Jack. Bobby, blede suhec s temnimi očali, Jack pa je videti nevaren in ima mioelektrično roko. Bobby je softveraš, Jack pa hard. Bobby tipka konzolo, Jack pa najde vse tiste male pripomočke, ki ti dajo prednost. Nekaj takega bi vsaj povedali opazovalci scene v Častnem premagancu, preden se je Bobby odločil, da bo uničil Kromo. Morda pa bi še dodali, da gre Bobbyju vse slabše, da postaja počasen. Star je bil osemindvajset let, kar je res veliko za konzolnega kavboja.

Vsak na svojem področju sva bila dobra, pa nekako nisva uspela doseči pravega uspeha. Vedel sem, kje iskati pravo mašinerijo in Bobby je obvladal tehniko. Z belim trakom okoli glave je sedel naslonjen nazaj, brzel po tipkovnici hitreje, kot je lahko sledil pogled in se prebijal skozi plasti najbolj zapletenega ledu. A tak je bil le takrat, kadar ga je kaj res zanimalo in se je zagrel za stvar, to pa ni bilo pogosto. Bobby ni bil ravno hudo motivirane vrste človek, jaz sam pa sem bil čisto zadovoljen, če je bila najemnina poravnana in če sem imel na sebi čisto obleko.

Bobby pa je imel nekaj z dekleti - kot da so dekleta njegove karte za napovedovanje usode. Nikoli nisva o tem govorila, a ko je bilo tisto poletje videti, da gre z njim h koncu, je vse več časa prebil v Častnem poražencu. Ob nočeh, ko so žužki obletavali neon in je dišalo po parfumu in

mastni hrani, je sedel pri mizi ob odprtih vratih in opazoval gnečo, ki je počasi drsela mimo njega. Njegova sončna očala so preletavala mimoidoče obraze, in verjetno se je odločil, da je Rikki tista, ki jo je čakal, tista razburljiva karta, ki zavrti kolo sreče. Tista nova.

Šel sem v New York, da bi prečesal ponudbo, da bi videl, kaj se dogaja na trgu vročega softvera.

Finn ima pokvarjen hologram v svoji izložbi. Nad množico mrtvih muh s krznenimi plašči iz sivega prahu piše METRO HOLOGRAFIX. Krama je povsod naložena do višine pasu, razmetana po policah, na katerih je videti tudi stare porno revije in rumene letnike National Geographica.

“Potrebuješ pištolo,” je rekel Finn. Videti je kot zgrešen genetski projekt, ki naj bi ustvaril človeka za hitro kopanje pod zemljo. “Srečo imaš. Imam nov Smith & Wesson, taktično štiristo-osemko. Pod cevjo ima pripet zenonski projektor, poglej, baterije so v ročaju, v popolni temi ti na petdeset metrov posveti s tri-decimetrskim krogom. Izvor svetlobe je tako ozek, da ga skoraj ne moreš videti. V nočnem boju je to čista čarovnija.”

Z roko sem zaropotal po mizi in začel bobnati s prsti: servomotorji v roki so začeli brneti kot prenapeti komarji. Vedel sem, da gre Finnu ta zvok na živce.

“Bi rad to zastavil ali kaj?” S pogrizenim koncem flomastra je dregnil v duraluminijski zapestni sklep. “Bi si nabavil kaj tišjega?”

Nisem odnehal. “Ne rabim pištol, Finn.”

“V redu,” je rekel, “v redu,” in nehal sem bobnati. “Samo eno stvar imam, in niti ne vem, kaj je.” Videti je bil nekako nezadovoljen. “Prejšnji teden sem jo dobil od tipov iz okolice tunela v Jerseyu.”

“Me pa zanima, kdaj ti nisi vedel, kaj kupuješ!”

“Pametnjakovič.” Podal mi je prozorno vrečko z nečim, kar je bilo skozi mehurčno oblogo videti kot avdio kasete. “Imeli so potni list,” je rekel. “Imeli so kreditne kartice in uro. Pa tole.”

“Hočeš reči, da so ti prinesli vse, kar je nekdo malo prej imel v svojih žepih.”

Pokimal je. “Potni list je bil belgijski. Videti je bil ponarejen, zato sem ga vrgel v peč. Kartice tudi. Ura pa je bila v redu, Porsche, čedna ura.”

Očitno je šlo za neke vrste vojaški program na ploščici. Ko sem ga vzel iz vrečke, je bil videti kot magazin majhne polavtomatske puške. Prelit je bil z zamolklo črno plastiko, na oglih pa se je kazala svetleča kovina: že kar nekaj časa je bil v obtoku.

“Zaradi starih časov ti dam lahko dobro ceno, Jack.”

Moral sem se nasmehnuti. Če bi dobil dobro ponudbo od Finna, bi bilo tako, kot če bi bog začasno preklical zakon o težnosti, ko moraš nesti težak kovček na drugo stran letališča.

“Videti je ruski,” sem rekel. “Verjetno nič drugega kot varnostni krmilnik za kanalizacijo kakega leningrajskega predmestja. Točno to, kar res rabim.”

“Veš,” je rekel Finn, “imam par čevljev, ki je starejši kot ti. Včasih mislim, da nisi nič boljši od onih postopačev iz Jerseya. Kaj pa naj ti povem, da so to ključi do Kremlina? Kar sam poštudiraj, za kakšno hudičevo stvar gre. Jaz samo prodajam.”

Kupil sem program.

Breztelesna zavijeva v Kromino palačo iz ledu. Hitra sva, zelo hitra. Počutiva se kot da drsiva na valu napadalnega programa, lebdiva nad bučečimi prodornimi sistemi, ki se stalno mutirajo. Sva živi kapljici olja, ki ju nosi po hodnikih senc.

Nekje, zelo daleč stran, imava telesi, nekje v natrpanem stanovanju, prekitem z železom in steklom. Nekje nama ostanejo še mikrosekunde, morda dovolj časa, da se umakneva.

Vdrla sva pod krinko revizije in treh sodnih pozivov, a njeni varovalni sistemi so posebej prirejeni za take vrste uradne vdore. Njen najbolj dovršen led zna odbijati sodne naloge, odločbe in pozive. Ko sva prišla skozi prvo zaporo, je največji del njenih podatkov izginil za centralno vodenim ledom, zidovi, ki jih vidiva kot kilometre hodnikov, labirinte senc. Pet ločenih linij je

poslalo klice na pomoč pravnim zastopnikom, vendar je virus že prevzel parametrični led. Prodorni sistemi pogoltnjejo pozive na pomoč, medtem ko najini mimetični podprogrami pregledujejo vse, česar ni zakril centralni nadzor.

Ruski program v nezakritih podatkih najde tokijsko številko, izbere jo zaradi pogostosti klicanja, povprečne dolžine klica in hitrosti, s katero je Kroma odgovorila na te klice.

“O.K.,” pravi Bobby, “postala sva klic njenega prijatelja z Japonske. To bi moralo pomagati.” Jaši naprej, kavboj!

Bobby je svojo prihodnost napovedoval iz žensk; njegova dekleta so pomenila zle ali dobre napovedi, spremembe vremena, in včasih je cele noči presedel v Častnem poražencu in čakal, da mu letni čas prinese nov obraz in ga položi predenj kot karto.

Nekega večera sem se pozno v noč v stanovanju ubadal z zahtevnim čipom. Roko sem imel sneto in drobni waldo vtaknjen naravnost v štrclj.

Bobby je prišel domov z dekletom, ki ga še nisem videl, in ponavadi mi ni najbolj lagodno, če me tuj človek vidi takole delati, z žicami, ki visijo na karbonskih priključkih na štrclju. Prišla je zraven k povečani sliki na zaslonu, potem pa je zagledala premikanje walda pod steklenim vakuumskim pokrovom. Nič ni rekla, le opazovala je. Takoj sem imel dober občutek v zvezi z njo; včasih je tako.

“Rikki, to je Avtomatični Jack. Moj sodelavec.”

Zasmejal se je, jo objel okoli pasu, in nekaj v njegovem glasu mi je dalo vedeti, da bom prebil noč v ušivi hotelski sobi.

“Živjo,” je rekla. Visoka, devetnajst ali mogoče dvajset let, in definitivno je bila mačka. Že samo zaradi tistih nekaj pegic po nosu in očmi nekje med jantarno in kavno rjavo. Tesne kavbojke je imela zavihane do polovice meč, pas pa je bil plastičen in rožnat, tako kot sandali.

Ko pa jo vidim zdaj, kadar skušam zaspati, jo vidim nekje na robu vse te razsežnosti zgradb in dima, in zdi se mi kot hologram, ki se mi je zataknil za oči, slika Rikki v svetli obleki, ki jo je imela enkrat na sebi, nekaj, kar ji ni segalo do kolen. Gole, dolge in ravne noge. Rjavi lasje s svetlimi prameni valovijo v vetru in ji zakrivajo obraz. Maha v slovo.

Bobby se je delal, kakor da se trudi izbrati eno od avdio kaset na polici. “Že grem, kavboj,” sem rekel in si odklopil walda. Pozorno je gledala, ko sem si spet nataknil roko.

“Znaš popravljati stvari?”

“Karkoli, karkoli želiš ti lahko Avtomatični Jack popravi.” Za poudarek sem tlesknil s prsti iz duraluminija.

Izza pasu je potegnila majhno simstim enoto in mi pokazala polomljen tečaj na pokrovu za kaseto.

“Jutri,” sem rekel, “ni problema.”

Le kako se bo Bobbyjeva sreča zasukala, ko ima tako dobro karto? sem razmišljal, ko me je spanec vlekkel vseh šest nadstropij navzdol do ceste. Če ta njegov sistem res deluje, bova zdaj zdaj uspela. Na ulici sem se zarežal in pomahal taksiju.

Kromina palača se tali, cele plasti lednih senc brlijo in izginjajo, ko jih razjedajo prodorni sistemi, ki se porajajo iz ruskega programa, se valijo od najinega centralnega logičnega udarca in načenjajo samo zgradbo ledu. Prodorni sistemi so požrešni kibernetični analogi virusov, ki se sami razmnožujejo. Hkrati stalno mutirajo in tako onemogočajo in vpijajo Kromino obrambo.

Sva jo res onesposobila, ali pa nekje noro zvoni alarm, utripa rdeča luč? Ali kaj ve?

Bobby jo je imenoval Rikki Wildside, in tiste prve tedne se ji je najbrž res zdelo, da ji nič ne manjka, da vsa predstava teče zanjo, jasna in svetla pod neonom. Bila je nova na sceni in lahko

se je sprehajala po vseh kilometrih in kilometrih trgov in ulic, obiskovala trgovine in zabavišča, Bobby pa ji je razlagal temne strani tega dela sveta, ji pripovedoval o posameznih igralcih in o njihovih nevarnih igrah. Vpeljal jo je v njen novi dom.

“Kaj je bilo s tvojo roko?” me je vprašala nekega večera v Častnem poražencu, ko smo vsi trije pili pri majhni mizi v kotu.

“Nezgoda,” sem rekel, “z zmajem.”

“Z zmajem je letel nad pšeničnim poljem,” je rekel Bobby, “v bližini kraja, ki se imenuje Kiev. Naš Jack je pač letel tam v temi, z Nightwingom, s petdesetimi kilami radarske opreme med nogami, in nek ruski bedak mu je po nesreči z laserjem odpihnil roko.”

Ne spominjam se, kako sem pogovor speljal stran, a sem ga.

Še vedno sem se prepričeval, da me ni prizadela Rikki, ampak Bobbyjev odnos do nje. Že zelo dolgo sem ga poznal, od konca vojne, in vedel sem, da uporablja ženske kot figure v igri, Bobby Quine proti usodi, proti času in mestni noči. In Rikki se je pojavila ravno tedaj, ko je potreboval nov zagon, nekaj, v kar bi lahko verjel. Zato si jo je postavil kot simbol vsega, kar si je želel, pa ni mogel imeti, vsega, kar je imel, pa ni mogel obdržati.

Nisem ga hotel poslušati, ko mi je pripovedoval, koliko jo ljubi, in ker sem vedel, da sam to verjame, je bilo še slabše. Bil je mojster težkega padca in hitrega okrevanja, to sem imel priložnost že nič kolikokrat videti. Prav lahko bi imel na svojih sončnih očalih napisano NASLEDNJA, s svetlečimi črkami, ki bi se zableščale ob prvem zanimivem obrazu, ki bi se sprehodil med mizami Častnega poraženca.

Vedel sem, kaj je počel z njimi. Spremenil jih je v embleme, pečate na zemljevidu svojega nemirnega življenja, svetilnike, ki jim je lahko sledil po morju lokalov in neona. Po čem drugem bi se še lahko usmerjal? Ni ljubil denarja, ne samega zase, ne dovolj, da bi se mu pustil voditi. Ni se naprezal, da bi prišel do moči nad drugimi ljudmi; sovražil je odgovornost, ki pride s tem. Imel je nekaj ponosa nad svojimi spretnostmi, a to ni nikoli zadostovalo, da bi ga gnalo.

Zato je uporabljal ženske.

Ko se je pojavila Rikki, je bila njegova potreba kar se da huda. Hitro ga je jemalo, in že so se širile govornice, da njegove sposobnosti pešajo, da postaja zgodovina. Moral je uspjeti na veliko, in to kmalu, saj ni poznal nobenega drugega načina življenja, vse je imel urejeno in preračunano na zmikavsko življenje, na tveganje in adrenalin in čudežni jutranji mir, kadar se vse lepo izteče in se sladki kupček kredita nekoga drugega znajde na tvojem računu.

Bil je skrajni čas, da krepko zasluži in potem neha. Zato je postavil Rikki više in dlje stran kot katerokoli drugo prej, pa čeprav - in imelo me je, da bi mu to zakričal - je bila točno pred njim, živa, popolnoma resnična, človeška, lačna, prožna, zdolgočasena, lepa, razburjena, vse kar je pač bila...

Potem je šel nekega dne ven, kak teden pred mojim odhodom v New York, ko sem obiskal Finna. Šel je ven in naju pustil v stanovanju, ko se je pripravljalo na nevihto. Pol neba je prekrivala kupola, ki je niso nikoli dokončali, na drugi polovici pa je bilo videti črno in modro nebo z oblaki. Stal sem poleg delovne mize in gledal v nebo, omotičen od vročega popoldneva, soparnosti, in tedaj se me je dotaknila, mojega ramena, centimeter širokega pasu napete rožnate brazgotine, ki je roka ne prekriva. Če se me je katera kdaj tam dotaknila, je nadaljevala po rami, po vratu...

Ona pa tega ni naredila. Njeni nohti so bili črno lakirani, ne koničasti, ampak zaobljeni, lak je bil le za spoznanje temnejši kot karbonski laminat, ki prekriva mojo roko. S prsti je sledila spoju v laminatu navzdol po roki, do elektrolitsko črnega komolčnega zgloba in naprej do zapestja. Svoje skoraj otroško mehke prste je položila prek mojih duraluminijskih.

Z drugo dlanjo se je dotaknila blazinic za vzpostavljanje povratne zanke, in vse popoldne je deževalo in kaplje so tolkle po železu in sajastemu steklu nad Bobbyjevo posteljo.

Ledni zidovi odletavajo kot nadzvočni metulji, narejeni iz senc. Naprej od njih leži matrična iluzija neskončnega prostora. Videti je kot video o gradnji montažne hiše, le da se zelo hitro vrti nazaj, kajti tu se zidovi podirajo.

Skušam se opomniti, da je ta prostor in vse, kar se razteza naprej, le predstavitev, da nisva resnično v Krominem računalniku, ampak sva le povezana z njim, Bobbyjev matrični simulator pa ustvarja to iluzijo... Centralni podatki se začenjajo luščiti, odkriti, ranljivi... To je že na drugi strani ledu, pogled na matriko, ki ga še nikoli prej nisem videl, pogled, ki ga vsak dan vidi petnajst milijonov legitimnih uporabnikov in ga jemljejo kot danost.

Centralni podatki se vzpenjajo nad nama kot navpični tovorni vlaki, obarvani glede na pristopnost. Svetle osnovne barve, nemogoče svetle v tej prozorni praznini, povezane z neskončno prečnicami v nežnih rožnatih in modrih odtenkih.

V središču vsega tega pa led vendarle še nekaj zastira: srce Kromine dragocene temine, samo srce...

Pozno popoldne sem se vrnil z nakupovalnega izleta v New York. Skozi okno na stropu ni prihajalo mnogo sončne svetlobe, a na zaslonu Bobbyjevega monitorja se je lesketala ledna struktura, dvodimenzionalni prikaz varnostnega sistema nekega računalnika, neonske črte, prepletene kot dekorativna molilna preproga. Izklopil sem konzolo in zaslon je potemnel.

Rikkine stvari so bile raztresene po moji delovni mizi, najlonske potovalke, iz katerih so kipele obleke in ličila, par rdečih kavbojskih škornjev, avdio kasete, barvite japonske revije o zvezdah simstima. Vse skupaj sem spravil pod mizo in si potem snel roko, ne da bi mislil na to, da imam program, ki sem ga kupil od Finna, v desnem žepu sukniča. Z nekaj težave sem ga izvlekel z levo roko in ga vtaknil v obložene čeljusti preciznega primeža.

Waldo je videti kot star avdio gramofon s primežem pod zaščitnim pokrovom. Sama roka je malo daljša od enega centimetra in je podaljšek ročke "gramofona". Vendar ne gledam tja, potem ko si nataknem žice na štrclj. Gledam na zaslon, kajti točno tam je moja roka, v črno beli tehniki, povečana na 40-krat.

Izmed različnega orodja sem izbral laser. Nekoliko težak je bil čutiti, zato sem zmanjšal svojo občutljivost na četrto kile na gram in se lotil dela. Pri 40-kratni povečavi je bila stranica programa videti kot prikoličar.

Osem ur je trajalo, da sem razbil zaščito: tri ure z waldom in laserjem in štiri ducate svedrov, dve uri na telefonu v pogovoru s kontaktom v Koloradu ter tri ure, da sem našel leksikonski disk, ki je znal prevajati osem let staro tehniško ruščino.

Cirilični alfanumerični znaki so se začeli pomikati navzdol po zaslonu in se na pol poti navzdol spreminjali v angleščino. Precej lukenj je ostalo, kjer je leksikon naletel na posebne vojaške akronime v izpisu, ki sem ga kupil od kontakta v Koloradu, vendar mi je postajalo precej jasno, kaj za eno stvar sem kupil od Finna.

Počutil sem se kot mulec, ki je šel kupit malo boljši nož, pa se je vrnil domov z majhno nevtronsko bombo.

Spet so me nategnili, sem si mislil. Kaj neki boš z nevtronsko bombo v uličnem pretepu? Stvar pod varovalnim pokrovom je bila zunaj mojega razreda. Niti tega nisem vedel, kje bi se je znebil, kje bi poiskal kupca. Nekdo je to vedel, vendar je bil zdaj mrtev - nekdo z uro znamke Porsche in ponarejenim belgijskim potnim listom. V tistih krogih se nisem nikoli gibal. Finnovi lopovi iz predmestja so položili nekoga, ki je imel precej neobičajne zveze.

Program v finomehanskem primežu je bil ruski vojaški ledolomilec, ubijalski virus.

Bobby se je vrnil šele z zgodnjim jutrom, sam. Zaspal sem z vrečko kupljenih sendvičev v naročju.

“Hočeš kaj?” sem ga vprašal, še ne povsem zbujen, in mu ponudil sendviče. Sanjal sem bil o programu, o njegovih valovih lačnih prodornih sistemov in mimetičnih podprogramov; v snu se je spremenil v nekakšno žival, brezoblično in tekočo.

Odrinil je vrečko, stopil do konzole in pritisnil funkcijsko tipko. Na zaslonu se je zasvetila dovršena struktura, ki sem jo videl že popoldne. Z levico sem si pomel oči - to je ena od stvari, ki jih ne morem narediti z desnico. Zaspal sem med razmišljanjem, ali naj mu povem o programu. Morda bi ga moral skušati prodati sam, obdržati denar, oditi v nove kraje, povabiti Rikki, naj gre z menoj.

“Čigavo pa je?” sem vprašal.

Oblečen je bil v črnega bombažnega pajaca, čez rame pa je imel vržen star usnjen suknjič. Več dni se ni obril in njegov obraz je bil videti bolj suh kot ponavadi.

“Kromino,” je rekel.

Roka mi je trznila in začela trepetati, ko se je strah skozi karbonske priključke prenesel na mioelektriko. Raztresel sem sendviče; uveli brstiči in svetlo rumeni mlečni proizvodi so zleteli po nepomenjenih lesenih tleh.

“Nor si,” sem rekel.

“Ne,” je rekel, “misliš, da je odkrila? Niti slučajno. Sicer bi bila midva že mrtva. Priključil sem se nanjo prek trikratno zastrtega najemniškega sistema v Mombasi in alžirskega komsata. Vedela je, da nekdo kuka, ni pa mogla odkriti, kdo.”

Če je Kroma izsledila Bobbyjev vdor v njen led, sva bila bolj ali manj že mrtva. Vendar je imel verjetno prav, sicer bi me odpihnili že na moji poti nazaj iz New Yorka. “Zakaj njo, Bobby? En dober razlog mi povej...”

Kroma: videl sem jo vsega skupaj petkrat ali šestkrat v Častnem poražencu. Mogoče se je zabavala, ali pa jo je zanimalo, kako vse lahko živijo ljudje. Sladek srčast obraz z najbolj zlobnimi očmi, kar si jih kdaj videl. Odkar so ljudje pomnili, je bila videti stara štirinajst let, zaradi masivnih doz serumov in hormonov, ki so ji spremenili metabolizem. Težko, da je na ulici zraslo še kaj hujšega, vendar zdaj ni več spadala na ulico. Spadala je v Klapo, postala je solidna članica lokalne veje mafije. Govorili so, da je začela kot preprodajalka, v časih, ko so bili sintetični hormoni rasti še prepovedani. Ni pa ji bilo treba dolgo prodajati hormonov. Zdaj je bila lastnica Hiše modrih luči.

“Popolnoma si znorel, Quine. En sam pameten razlog mi povej, zakaj imaš tisto na svojem zaslonu. Takoj bi moral zbrisati, ampak res takoj...”

“V Porážencu se govori,” je rekel in odložil usnjeni jopič. “Črni Myron in Sraka Jane. Jane je na vseh seksualnih linijah in trdi, da ve, kam se steka denar. Prerekala se je z Myronom, da ima Kroma večinski delež v Modrih lučeh, in ni le figura za Klapo.”

“Klapa, Bobby,” sem rekel. “To je ključna beseda. Si sposoben to dojeti? V Klapo se ne vtikava, a se spomniš? Zato še vedno hodiva okoli.”

“Zato sva še vedno revna, družabnik.” Usedel se je v naslanjač pred konzolo, si odpel zadrgo na pajacu in se popraskal po suhih bledih prsih. “Ampak mogoče ne več dolgo.”

“Mislim, da je bilo tole družabništvo ravnokar za zmeraj razpuščeno.”

Potem se je zarežal. Imel je nor nasmeh, zverinski in zbran, in tedaj mi je postalo jasno, da mu v resnici ni mar, če umre.

“Poslušaj,” sem rekel, “imam prihranjenega nekaj denarja. Vzemi ga, se pelji v Miami, od tam pa s poskokom v Montego Bay. Potreben si počitka. Moraš priti k sebi.”

“Jack, še nikoli nisem bil tako pri sebi,” je rekel in odtipkal nekaj na tipkovnici. Neonska molilna preproga na zaslonu je zatrepetala in se prebudila, ko se je pognal animacijski program; ledne črte so se kot živa mandala prepletale s hipnotično pravilnostjo. Bobby je tipkal naprej in gibanje se je upočasnilo. Vzorec se je spreminjal, postal nekoliko manj zapleten, pristal na nihanju med dvema različnima konfiguracijama. Prvovrstno delo, in jaz sem mislil, da ni več dober. “Zdajle,”

je rekel, "tamle, vidiš? Čakaj. Tamle. Pa tamle. In tam. Mimogrede spregledaš. To je to. Vsako uro in dvajset minut se vklopi paketni prenos na njihov komsat. Celo leto bi lahko živela samo od negativnih obresti, ki jih izplača vsak teden."

"Čigav komsat?"

"Zürich. Bankirski. Jack, to je njena hranilna knjižica. Tja gre ves denar. Sraka Jane je imela prav."

Strmel sem. Moja roka je pozabila trzati.

"Kako pa je šlo v New Yorku? Si našel kaj, s čimer bom laže rezal led? Rabila bova vse, kar lahko dobiva."

Gledal sem ga v oči, se prisilil, da mi pogled ni ušel proti waldu, proti primežu. Tam je pod pokrovom čepel ruski program.

Neznane karte, spremembe usode.

"Kje pa je Rikki?" sem vprašal in stopil do konzole, kakor da me zanimajo spreminjajoči se vzorci na zaslonu.

"S prijatelji," je skomignil z rameni. "Otroci, vsi so nori na simstim." Zamišljeno se je nasmehnil. "Zanjo bom to naredil, veš."

"Grem ven, da razmislim. Če hočeš, da še pridem nazaj, se ne dotikaj tipkovnice."

"Zanjo to delam," je rekel, ko so se vrata zaprla za menoj. "Dobro veš."

Zdaj pa dol, dol, in še dol. Program je nori tobogan skozi razpadajoči labirint senčnih zidov. Sivi prostori med svetlimi stolpi. Vratolomna hitrost.

Črni led. Ne razmišljaj. Črni led.

Preveč zgodb v Častnem poražencu; črni led je del mitologije. Led, ki ubija. Protizakonit, ampak ali nismo vsi? Nekakšno orožje z živčno povratno zvezo, le enkrat se priključiš nanj. Kot nekakšna grozljiva Beseda, ki razje um od znotraj navzven. Kot epileptični napad, ki se nadaljuje in nadaljuje, dokler čisto nič ne ostane...

Potapljava se proti tlom Kromine senčne palače.

Skušam se pripraviti na nenaden zastoj dihanja, slabost in končno mlahavost živčevja. Strah pred tisto hladno Besedo, čakajočo v temi.

Šel sem ven, da bi videl Rikki. Našel sem jo v bifeju s fantom, ki je imel sendajske oči. Še ne povsem zaceljeni šivi so tekli navzven od poškodovanih očesnih jamic. Pred njo je na mizi ležala barvita brošurica z množico fotografij smehljajoče se Tally Isham - "dekleta s zeiss-ikon očmi".

Ena od stvari, ki sem jih prejšnji večer potisnil pod svojo delovno mizo, je bila njena simstim enota, tista, ki sem jo popravil dan za tem, ko sva se spoznala. Ure in ure je prebila z vklopljeno napravo, s kontaktnim trakom na glavi kot kakšnim sivim plastičnim diademom. Tally Isham je imela najraje in kadar si je nataknila kontakte, je odplavala nekam daleč, v posnet čutni svet največje zvezde simstima. Simulirani stimulusi: svet - vsaj vse, kar je zanimivega - kot ga dojema Tally Isham. Tally divja s črnim Fokkerjem prek arizonskih planot. Tally se potaplja okoli otokov Truk. Tally se zabava s superbogataši na zasebnih grških otokih in doživlja srce trgajočo jutranjo čistost tistih malih belih pristanišč.

Resnično je bila precej podobna Tally, enaka polt in enake ličnice. Debelejše ustnice. Bolj čutne. Ni si želela, da bi bila Tally Isham, hrepenela je po njeni zaposlitvi. To so bile njene življenjske želje, da bi igrala v simstimu. Bobby se je le smejal. Z mano pa se je pogovarjala. "Kakšna bi bila videti s temi?" me je vprašala in mi pokazala celostransko fotografijo Tally Isham z njenimi zeiss-ikonkami. Že dvakrat si je dala popraviti roženico, a še vedno ni imela popolnega vida. Zato si je želela ikonke. Znamko, ki jo nosijo zvezde. Zelo drago.

"Še zmeraj gledaš oglase z očmi?" sem vprašal in prisedel.

"Tiger si jih je ravno kupil," je rekla. Videti je bila utrujena.

Tiger je bil tako navdušen nad svojimi sendajkami, da se je ves čas smehljajal, sicer pa se mi ni zdel smehljajoči tip. Bil je take vrste serijski lepoteč, kakršni nastanejo po večkratnem obisku v kirurškem butiku. Verjetno bo vse življenje prilagajal svojo zunanost trenutno najbolj priljubljenim medijskim zvezdam. Ne preveč očitna kopija, a tudi nič izvirnega.

“Sendai, ne?” sem mu vrnil nasmeh.

Pokimal je. Gledal me je s pogledom, kakršen naj bi bil po njegovem pogled profesionalca iz sveta simstima. Pretvarjal se je, da snema. Za moj občutek se je nekoliko predolgo zadržal na moji roki. “Ko se bodo mišice zacelile, bom lahko uporabljal super zunanje enote,” je rekel in opazil sem, kako previdno je segel po svoj dvojni ekspreso. Sendajke so znane po napakah pri globinski percepcije, med drugim pa tudi po nezanesljivi garanciji.

“Tiger gre jutri v Hollywood.”

“Potem pa mogoče v Chiba City, ne,” sem se mu nasmehnil. Ni mi vrnil nasmeha. “Imaš ponudbo, Tiger? Poznaš kakega agenta?”

“Pač, poskusil bom,” je tiho rekel. Potem je vstal in odšel. Od Rikki se je na hitro poslovil, od mene pa ne.

“Optični živci mu lahko začnejo razpadati prej kot v pol leta. A veš to, Rikki? Te sendajke so v Angliji in na Danskem prepovedane, pa še marsikje. Živcev ne moreš zamenjati.”

“Hej, Jack, ne mi pridigati.” Vzela je kos peciva z mojega krožnika in ga začela grizljati.

“Sem mislil, da sem tvoj svetovalec.”

“Ja. No, Tiger mogoče ni preveč pameten, ampak vsi vejo to o sendajkah. Drugega si ne more privoščiti. Pač tvega. Če bo dobil delo, jih lahko zamenja.”

“S temi?” Pokazal sem na brošuro s zeiss-ikonkami. “Veliko denarja, Rikki. Tako tveganje se ne splača, to dobro veš.”

Pokimala je. “Jaz hočem ikonke.”

“Če boš šla gor k Bobbyju, mu povej, da naj da mir, dokler se ne javim.”

“Prav. Imata posel?”

“Posel,” sem rekel. Ampak šlo je za norost.

Popil sem kavo, ona pa je pojedla oba kosa mojega peciva. Potem sem jo pospremil do Bobbyja. Petnajstkrat sem telefoniral, vsakič iz druge javne govorilnice.

Posel. Čista norost.

V celoti je trajalo šest tednov, da sva vse pripravila, šest tednov, ko mi je Bobby ves čas pripovedoval, kako jo ljubi. Še bolj trdo sem delal.

V glavnem je šlo za telefoniranje. Vsak od mojih prvih poskusnih petnajst klicev je rodil še petnajst novih. Iskal sem določeno vrsto usluge, ki sva jo z Bobbyjem imela za nujno potreben del svetovne ekonomije, za katero pa verjetno nikoli ni bilo več kot pet strank hkrati. Gotovo za te usluge ni bilo mogoče najti oglasa.

Skušala sva najti najboljšo pralnico na svetu, ki bi lahko brez sledu oprala megadolar elektronskega denarja in potem na to pozabila.

Vsi ti klici so se izkazali kot brez smisla, kajti na koncu mi je pomagal Finn. Šel sem v New York, da bi kupil črno povezavo na centralo, kajti vse to telefoniranje naju je spravljalo na beraško palico.

Vprašanje sem mu zastavil povsem hipotetično.

“Macao,” je rekel.

“Macao?”

“Družina Long Hum. Borzni posredniki.”

Imel je celo njihovo številko. Če potrebuješ koga za sumljiv posel, povprašaj koga, ki se ukvarja s podobnimi rečmi.

Člani družine Long Hum so bili tako zadržani, da je bil moj previdni pristop videti kot popoln atomski napad. Bobby je moral dvakrat leteti v Hong Kong, da smo vse uredili. Finance so nama

hitro kopnele. Še zdaj ne vem, zakaj sem sploh pristal na sodelovanje; Krome sem se bal in pravzaprav mi nikoli ni bilo tako zelo pomembno, ali sem bogat ali ne.

Skušal sem si dopovedati, da je v redu, če uničiva Hišo modrih luči, ker sem tam nekoč preživel izjemno depresiven večer, a to ni bil dovolj dober razlog za uničenje Krome. Pravzaprav sem na pol verjel, da bova pri poskušanju umrla. Še celo z ubijalskim programom ravno nisva imela pretirano velikih možnosti.

Bobby je bil zatopljen v pisanje ukazov, ki naj bi jih vklopila v samo jedro Krominega računalnika. To bo moje delo, kajti Bobby bo imel polne roke dela z brzdanjem ruskega programa, da ne bo vsega takoj pokončal. Bilo je prezapleteno, da bi vse na novo napisala, zato ga je moral zadrževati tisti dve sekundi, ki sta mi bili potrebni.

Dogovoril sem se z uličnim pretepačem Milesom. Na noč uničenja bo sledil Rikki, jo imel ves čas pred očmi in mi ob določeni uri telefoniral. Če me ne bi bilo, ali če ne bi odgovoril na dogovorjen način, naj jo zgrabi in jo posadi na prvo letalo. Dal sem mu kuverto z denarjem in sporočilom, katero naj izroči Rikki.

Bobby o tem pravzaprav ni razmišljal - kaj bi se zgodilo z njo, če nama ne bi uspelo. Le ves čas je ponavljal, da jo ljubi, pa kam bosta skupaj odpotovala, kako bosta porabila denar.

“Najprej ji kupi ikonke. To si res želi. Simstim scena ji veliko pomeni.”

“Hej,” je rekel in dvignil pogled od tipkovnice, “saj ji ne bo treba delati. Uspelo nama bo, Jack. Ona mi prinaša srečo. Nikoli več ji ne bo treba delati.”

“Tvoja sreča,” sem rekel. Nisem bil ravno zadovoljen. Nisem se mogel spomniti, kdaj sem sploh bil zadovoljen. “Si zadnje čase kaj videl svojo srečo?”

Ni je, a tudi jaz je nisem. Oba sva bila preveč zaposlena.

Pogrešal sem jo. To me je spomnilo na tisto mojo edino noč v Hiši modrih luči, kajti tja sem šel, ker sem se počutil osamljenega. Najprej sem se napil, potem sem začel inhalirati vazopresin. Če te je dekle ravnokar zapustilo, je kombinacija alkohola in vazopresina vrhunec mazohistične farmakologije. Alko te omehča, z vazopresinom pa se spominjaš, in to res vse. V medicini uporabljajo to drogo za lajšanje starostne amnezije, na ulici pa so odkrili še druge uporabe. Kupil sem si torej ultraintenzivno ponovitev slabega dogajanja - težava je namreč v tem, da poleg dobrega dobiš tudi slabo. Hočeš se spominjati živalske ekstaze, pa dobiš zraven še to, kaj si rekel in kaj je ona na to odgovorila, in kako je odšla, ne da bi se ozrla.

Ne spominjam se, kdaj sem se potem odločil, da zavijem v Modre luči, pa tudi tega ne, kako sem prišel tja, na tihe, mehke hodnike, kjer žubori neverjetno kičast slap, ali pa morda le hologram. Tisti večer sem imel veliko denarja; nekdo je Bobbyju pošteno plačal za to, da mu je odprl trisekundno okno v nekem ledu.

Mislím, da paznikom na vratih nisem bil pretirano všeč, niso pa imeli nič proti mojemu denarju.

Potem, ko sem končal s tem, po kar sem prišel, sem še pil. Točaju sem nekaj duhovičil o nekrofiliji v omarah, pa se mu ni zdelo duhovito. Potem me je nek velikanski tip vztrajno imenoval vojnega heroja, kar ni bilo všeč meni. Mislím, da sem mu pokazal nekaj trikov s svojo roko, preden se je stemnilo in sem se dva dneva kasneje znašel nekje čisto drugje v javnem spalnem modulu. Poceni zadeva, niti toliko prostora, da bi se lahko obesil. Sedel sem na ozkem penastem ležišču in jokal.

So še slabše stvari kot osamljenost. Toda to, kar prodajajo v Hiši modrih luči, je tako priljubljeno, da je že skoraj legalno.

V osrčju teme, v negibnem središču, so prodorni sistemi raztrgali temo z viharji svetlobe; prosojne britve so letele mimo naju. Lebdiva v središču tihe, počasne eksplozije, medtem ko drobci ledu za vedno padajo stran in zaslišim Bobbyjev glas prek svetlobnih let elektronske iluzije v praznini...

“Uniči jo. Ne morem več zadrževati tega -”

Ruski program se dviga skozi stolpe podatkov in prekriva lahkotne barve. Vklopim Bobbyjev domači ukazni paket v sredino Krominega mrzlega srca. Vpade paketni prenos, pulz zgoščene informacije, ki drvi naravnost navzgor, mimo vse debelejšega stolpa teme, ruskega programa, medtem ko se Bobby trudi, da ima kontrolo nad to odločilno sekundo. Neoblikovan izrastek sence se stegne iz velikanske temine, a prepozno.

Uspela sva.

Matrika se zloži okoli mene kot origami zgibanka.

Stanovanje pa smrdi po znoju in zažganih vezjih.

Zdelo se mi je, da sem slišal Kromo kričati, surov kovinski glas, ampak seveda to ni mogoče.

Bobby se je smejal s solzami v očeh. V kotu monitorja je bil zapisan čas trajanja: 07:24:05. Vse skupaj je trajalo nekaj manj kot osem minut.

Videl sem, da se je ruski program stalil v svojem podnožju.

Večji del Krominega züriškega računa sva dala ducatu dobrodelnih ustanov. Preveč je bilo, da bi lahko odnesla vse, vedela pa sva, da jo morava zlomiti, jo popolnoma uničiti, sicer se nama lahko maščuje. Zase sva vzela manj kot deset odstotkov in jih poslala Long Humom v Macao. Oni so zase vzeli šestdeset odstotkov tega, ostalo pa nama vrnilo skozi najbolj zapleten del hongkonške borze. Celo uro je trajalo, preden je najin denar začel pritekati na oba računa, ki sva ju odprla v Zürichu.

Gledal sem, kako se množijo ničle na monitorju. Bil sem bogat.

Potem je pozvonil telefon. Bil je Miles. Skoraj sem se zmotil pri geslu.

“Hej, Jack, ne vem - za kaj gre, pri tej tvoji puncici? Malo čudno...”

“Kaj? Povej mi.”

“Sledil sem ji, kot si rekel, ves čas, ampak tako, da me ni videla. Šla je v Porazenca, nekaj časa ostala, potem pa na podzemno. V Hišo modrih luči -”

“Kaj?”

“Skozi stranska vrata. Vrata za uslužbence. Niti slučajno nisem mogel mimo varnostnikov.”

“Je še zmeraj tam?”

“Ne. Nisem ji mogel slediti. Tam doli je čisto noro, kakor da bi Modre luči zaprli, za zmeraj, vključenih je sedem vrst alarmov, vsi tekajo okoli, policija je v bojni opremini... Vse sorte tipov je tam, od zavarovalnice, prekupčevalci nepremičnin, spredaj so parkirana vozila iz mestne uprave...”

“Miles, kam je šla?”

“Nisem ji mogel slediti, Jack.”

“Poslušaj, Miles, kar obdrži denar v kuverti, prav?”

“Misliš resno? Hej, res mi je žal -”

Odložil sem slušalko.

“Samo čakaj, da ji poveva,” je rekel Bobby, medtem ko se je z brisačo drgnil po golih prsih.

“Kar ti ji povej, kavboj. Jaz grem na sprehod.”

Šel sem ven v noč in v neon in sem pustil, da me je množica potegnila za seboj. Hodil sem kot slepec, si želel, da bi bil le drobec tega masovnega organizma, le še en lebdeči košček zavesti pod vremensko kupolo. Nisem razmišljal, le noge sem postavljal eno pred drugo, čez čas pa sem le začel misliti in pravzaprav je bilo logično. Potrebovala je denar.

Razmišljal sem tudi o Kromi. Ubila sva jo, jo umorila, prav tako zanesljivo kot če bi ji prerezala goltanec. Noč, ki je mene nosila s seboj prek trgov in vzdolž ulic, je njo zdaj preganjala, ona pa ni imela kam iti. Le koliko sovražnikov je imela že zgolj v tej množici? Koliko med njimi jih bo ukrepalo, zdaj ko jih ni več zadrževal strah pred njenim denarjem? Vse sva ji vzela, vse. Spet je bila nazaj na ulici. Dvomil sem, da bo preživela do jutra.

Končno sem se spomnil na bife, tistega, v katerem sem srečal Tigra.

Njena sončna očala so bila dovolj zgovorna, ogromna temna stekla z značilno svetlo barvno pikico v zgornjem kotu. "Živjo, Rikki," sem rekel, in bil sem pripravljen, ko je snela očala.

Modrina. Modrina Tally Isham. Jasna modrina, po kateri so ikonke znamenite, na robu vsake od šarenic pa kot zlate pegice z verzalkami napisano ZEISS IKON.

"Čudovite so," sem rekel. Ličilo je prekrivalo sledove operacije. Nobenih pravih brazgotin pri tako dobrem proizvodu. "Si pa nabrala nekaj denarja."

"Ja, sem." Potem je vztrepetala. "Ampak ga ne bom več. Vsaj ne na tak način."

"Mislim, da je tista hiša propadla."

"Aja." Nobenega občutka ni pokazala. Nove modre oči so bile negibne in zelo globoke.

"Nič hudega. Bobby te čaka. Ravnokar sva naredila dober posel."

"Ne. Moram iti. Najbrž ne bo razumel, ampak moram iti."

Pokimal sem in opazoval roko, kako se je dvignila in prijela njeno. Sploh nisem imel občutka, da je del mene, ampak ona se je je oprijela, kakor da je moja.

"Kupila sem si enosmerno karto za Hollywood. Tiger pozna nekaj ljudi, pri katerih lahko živim. Mogoče pridem še do Chiba Cityja."

Glede Bobbyja je imela prav. Šel sem nazaj z njo. Ni razumel. Kar zadeva Bobbyja, je že odigrala svojo vlogo, in želel sem ji povedati, naj ji zanj ne bo hudo; videl pa sem, da ji je zelo. Niti na hodnik ni hotel več priti, potem ko je pripravila svoje potovalke. Postavil sem potovalke na tla in jo poljubil, da sem ji razmazal ličilo na obrazu, in v meni se je nekaj dvignilo, kot se je ubijalski program dvignil nad Krominimi podatki. Nenaden zastoj diha, tam, kjer ni nobene besede. Ampak morala je priti na letalo.

Bobby je bil zleknjen v naslonjaču pred monitorjem in gledal v verigo ničel. Nosil je sončna očala in vedel sem, da bo zvečer že v Častnem poražencu, si ogledoval sceno, napeto čakajoč na znak, na dekle, ki mu bo povedala, kakšno bo njegovo novo življenje. Nisem si mogel predstavljati, da bi bilo lahko zelo drugačno. Bolj udobno, saj bo vedno čakal na tisto naslednjo karto na mizi.

Trudil sem se, da si je ne bi predstavljal v Hiši modrih luči, med delovnim časom, ki je trajal tri ure in je bil približek REM spanja, medtem ko je njeno telo skupaj s svežnjem pogojnih refleksov opravljalo posel. Stranke se niso nikoli mogle pritoževati, da se pretvarja, kajti orgazmi so bili povsem resnični. Toda ona jih je občutila - če jih je sploh - kot nežne srebrne plamenčke na robu spanca. Ja, tako je priljubljeno, da je že skoraj legalno. Stranke so razdvojene med potrebo po stiku z nekom in hkrati po tem, da bi bile same, kar je najbrž vedno držalo za to obrt, še preden smo imeli nevroelektroniko, ki je to omogočila do popolnosti.

Dvignil sem slušalko in odtipkal številko njene letalske linije. Povedal sem njeno pravo ime, številko leta. "Let bi rada spremenila," sem rekel, "za v Chiba City. Tako je. Na Japonsko." Vtaknil sem kreditno kartico v režo in odtipkal svojo osebno številko. "Prvi razred." Oddaljeno brenčanje, medtem ko so preverjali mojo kredibilnost. "Povratno, prosim."

Verjetno je povratno karto prodala, ali pa je hotela ostati tam, kajti vrnila se ni. In kak večer grem mimo izložbe s posterji zvezd simstima z vsemi tistimi čudovitimi, enakimi očmi, ki me gledajo iz skoraj enakih obrazov, in včasih so oči njene, vendar ni njen noben obraz, nikoli nobeden, in vidim jo na robu vse te godlje noči in mest, in potem mi pomaha v slovo.

Prevedel Samo Kuščer